

Wasbeer (*Procyon lotor*)

Foto: Steven Pavlov

Bron: <https://commons.wikimedia.org>

De [wasbeer](#) is een opvallend roofdier. Hij heeft een schouderhoogte van ca. 35 cm en is inclusief staart 70 tot 85 cm lang. Een volwassen wasbeer weegt tussen de 5 - 10 kg. Kenmerkend voor de wasbeer zijn het zwarte masker en de 4 tot 7 zwarte staarringen. Wasberen zijn actief in de schemer en de nacht.

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2015: de wasbeer komt voor in Nederland, Duitsland, Frankrijk, België, Luxemburg, Tsjechië, Slowakije en Oostenrijk.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Wasberen zijn alleseters en eten vooral voedsel dat eenvoudig te bemachtigen is. Ze eten bijvoorbeeld eieren, kuikens en volwassen vogels, vooral watervogels. In het oorsprongsgebied heeft de wasbeer een negatief effect op vogelpopulaties.

In Europa is er geen bewijs gevonden dat wasberen een bedreiging vormen voor de soortenrijkdom of op de aantallen van andere soorten. Wasberen kunnen wel lokaal effect hebben: vooral voor (ernstig) bedreigde soorten kan predatie incidenteel een rol van betekenis spelen.

Effect op ecosystemendiensten^[2]

Er zijn geen effecten bekend.

Overige effecten

De wasbeer kan drager zijn van onder andere de wasbeerrondworm (*Baylisascaris procyonis*). In Duitsland bleek 70 % van de wasberen besmet met deze worm. Hoewel *Baylisascaris* bij de mens niet vaak voorkomt, kunnen de gevolgen wel ernstig zijn: oogklachten en neurologische soms zelfs fatale klachten.

Wasberen kunnen behoorlijke schade aanrichten. In stedelijk gebied vernielen ze gebouwen, tuinen, fruitbomen en vuilnisbakken. Wasberen kunnen huizen binnendringen en schade veroorzaken aan daken.

Schade aan de landbouw kan op bedrijfsniveau groot zijn, bijvoorbeeld schade in stallen, viskwekerijen, maïs, groenten en boomgaarden.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2015: momenteel loopt er een onderzoek naar de verspreiding en mogelijke vestiging van de wasbeer in Nederland. Tot op heden blijf het bij incidentele waarnemingen.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Wasberen kunnen in Nederland lokaal effect hebben, bijvoorbeeld op eilanden: vooral voor (ernstig) bedreigde soorten kan predatie door wasberen incidenteel een rol van betekenis spelen.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Er zijn geen effecten bekend.

Overige effecten

Zie onder 'Europa'. Tot op heden is in Nederland de wasbeerrondworm (*Baylisascaris procyonis*) bij gehouden wasberen niet aangetoond. Wel is *B. procyonis* aangetoond bij twee dode wasberen die in het oosten van het land zijn gevonden.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

De wasbeer staat sinds augustus 2016 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld en gehouden. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Wat te doen?

Particulieren en dierentuinen die die deze soort al in bezit hadden voordat de EU-lijst van kracht werd, mogen de dieren blijven houden totdat ze een natuurlijke dood sterven. Voorwaarden zijn wel dat de dieren niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

De wasbeer kan drager zijn van parasieten en/of andere ziekteverwekkers die voor de mens schadelijk zijn. Vermijd daarom direct contact met deze dieren en de plekken in de natuur waar uitwerpselen liggen.

De NVWA ontwikkelt samen met provincies (en andere overheden), met water- en terreinbeheerders en andere experts eliminatie- en beheerplannen voor soorten op de Unielijst. Het gaat hierbij om plannen van aanpak voor de bestrijding van populaties die in de natuur aanwezig zijn (of waarbij vestiging in de toekomst kan plaatsvinden). Deze plannen worden gefaseerd gemaakt, te beginnen met de soorten die voor Nederland het meest relevant zijn. Zodra het (definitieve) plan klaar is, zal het hier beschikbaar worden gesteld voor download.

Meer info over de wasbeer

Oorsprongsgebied

De wasbeer komt oorspronkelijk uit Noord-Amerika.

Habitat

Water- en structuurrijke loofbossen, met hopen in bomen of hopen van andere dieren. De wasbeer gebruikt ook schuren, zolders, schoorstenen etc. als rust- en nestplaats.

Introductieroute Europa

In de jaren dertig van de twintigste eeuw is de wasbeer voor de pelsdierfokkerij ingevoerd in Europa en ontsnapt naar het wild. De wasbeer is in Rusland en Duitsland ook uitgezet vanaf respectievelijk 1934 en 1941.

Aanwezigheid in de EU

huidige vestiging

mogelijke vestiging

Introductieroute Nederland

De wasbeer mocht tot 2016 worden gehouden als huisdier. De wasbeer is in de Nederlandse natuur gekomen door bedoelde of onbedoelde uitzetting en via secundaire verspreiding uit Duitsland.

Aanwezigheid in Nederland

In 2015: momenteel loopt er een onderzoek naar de verspreiding en mogelijke vestiging van de wasbeer in Nederland. Tot op heden blijft het bij incidentele waarnemingen. Wasberen hebben zich wellicht al gevestigd in De Biesbosch.

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: onbekend.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

De kans op introductie in Nederland is sterk verminderd sinds de plaatsing op de EU-lijst in 2016. In de periode 1970 – 1988 is circa 50 keer een wasbeer in Nederland waargenomen, langs de oostelijke grens van ons land. Het lijkt erop dat de aangetroffen dieren afkomstig waren uit Duitsland. De snelheid van verspreiding is berekend op ca. 10 km per jaar. In de periode 1995 tot 2008 is de wasbeer maar enkele keren waargenomen. Het lijkt vooral te gaan om ontsnapte huisdieren.

Er zijn in Nederland naast volwassen dieren ook jonge individuen waargenomen.

Momenteel wordt onderzocht of er sprake is van voortplanting in Nederland. Er is genoeg geschikt leefgebied voor de wasbeer aanwezig.

Risicobeoordeling

[Risicobeoordeling voor Nederland](#)

[Europese risicobeoordeling](#)

Bronnen

[Europese risicobeoordeling](#)

[Risicobeoordeling voor Nederland](#)

[Nederlands soortenregister](#)

EU-factsheet

Laatste update: 13-7-2016